# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
e unŭ anŭ 12 fior., pe șĕse lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șĕse lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

**Nr. 61.** *Mercurĭ în 2 (14) Maiŭ* **1884.**


## Brașovŭ în 1 (13) Maiu.

In parlamentulŭ imperiului germanŭ s'a încinsŭ ḍilele aceste o nouă luptă între cancelarulŭ Bismark și opozițiunea liberală. Unii sperau că de astădată maioritatea se va pronunțá în contră guvernului. Era vorba de a se prelungí legea esceptională adusă în contra socialiștilorŭ. Opiniunea publică este aḍi și mai multŭ în contra acelei legĭ, ca atuncĭ cândŭ s'a adusŭ, pentru că s'au convinsŭ cu toții, că este insuficientă și restrînge numai libertatea unei părțĭ însemnate a poporațiunei, fără de a se puté împiedecá printrînsa cu succesŭ sceleratele uneltirĭ și atentate ale anarchiștilorŭ. S'a veḍutŭ, că mijlócele de până acum: opririle de întrunirĭ, confiscările de tipăriturĭ și espulsările potŭ se contribue ca nemulțumirea între poporŭ se deviă din ce în ce mai mare, dér nu oferă nicĭ o garanțiă de siguranță în contra anarchiștilorŭ, carĭ, precum dovedesce încercarea lorŭ dela Niederwalde, care numai printr'o întêmplare neprevêḍută s'a zădărnicitŭ, sunt aḍĭ în aceeașĭ mĕsură periculoșĭ, ca mai înainte cândŭ nu esistá legea esceptională.

Principele Bismark cu tóte astea a stăruitŭ ca legea în contra socialistilorŭ sĕ fie susținută și gurile rele liberale ḍicŭ, că puterniculŭ cancelarŭ urmăresce cu acésta și alte scopurĭ politice, carĭ nu sunt îndreptate atâtŭ în potriva socialistilorŭ câtŭ mai vêrtosŭ în potriva liberalilorŭ progressiștĭ.

Cancelarului i-a venitŭ în ajutorŭ, séu mai bine ḍisŭ cancelarulŭ a chiămatŭ în ajutorŭ pe însușĭ bĕtrânulŭ împĕratŭ Wilhelm, care pentru siguranța propriei sale persóne a cerutŭ prelungirea legei esceptionale din cestiune. Atâta ar fi trebuitŭ, ca după ce însușĭ împĕratulŭ cerù susținerea legii, acésta sĕ fie respinsă de parlamentŭ. In casulŭ acesta disolvarea lui ar fi fostŭ mai multŭ ca sigură.

S'a întêmplatŭ însĕ ceea ce erá mai naturalŭ și acomodatŭ împrejurărilorŭ, parlamentulŭ s'a supusŭ din nou voinței de ferŭ a cancelarului și cinci ḍecĭ și unu de deputați, carĭ erau chiemați a apĕrá causa liberalismului germanŭ în contra principiului autoritarŭ și absolutistŭ, au preferitŭ mai bine de a absentá în momentulŭ decisivŭ din ședință, decâtŭ sĕ se strice pe față cu puterniculŭ ḍilei, care mergêndŭ totŭ inainte pe cărarea, pe care a apucatŭ, o sĕ ajungă încă a tractá pe representanții Germaniei, ca odinióră Ludovicŭ alŭ XIV-lea pe membrii dietelorŭ provinciale, cu biciușca.

Bismark încai spune pe față ce voesce. Elŭ e atâtŭ de încreḍutŭ în puterea stăpânirei germane, ce se întemeiéză pe o grandiósă organisațiă militară, care pornindŭ din palatulŭ imperialŭ cu prinde casa bogatului tocmai așa ca și oficina lucrătorului și coliba țĕranului; acestŭ milionŭ de baionete supuse comandei împĕratescĭ insuflă cancelarului atâta curagiu, în câtŭ elŭ declară resboiŭ pe față parlamentarismului și liberalismului. Nu suntŭ numai progresiștii germanĭ, pe carĭ nu-i póte suferi cancelarulŭ, este liberalismulŭ însușĭ, pe care voiesce a-lŭ combate pe viață pe mórte.

„Nu mĕ temŭ atâtŭ de partida social-democrațilorŭ“ — ḍice Bismarck — câtŭ mĕ temŭ de progresiștĭ. Eu nu credŭ, că socialiștii vorŭ puté ajunge vreodată la cârma statului, dér liberalii progresiștĭ ar puté se ajungă la guvernŭ și de aceea îi credŭ eu așa de periculoșĭ!“

Cine sunt progresiștii? De ce sĕ nu fie și ei odată la cârmă? De ce sĕ nu se foloséscă chiar d. Bismarck de razimulŭ lorŭ?

Pentru că atuncĭ totŭ ce a clăditŭ Bismark de 22 de anĭ incóce în serviciulŭ împĕratului ar fi clăditŭ pe nisipŭ și s'ar puté rĕsturná peste nópte, căci progreșiștii sunt triariĭ republicanismului, care înainteză încetŭ, dér' înaintéză pe ḍi ce merge.

„Voiu combate liberalismulŭ, până la ultima mea respirațiune. Afurisita de datoriă (meine verfluchte Pflicht und Schuldigkeit) ce-o am în serviciulŭ împĕratului îmĭ impune acésta.“

Cuvintele sunt destulŭ de elocuente. Bismark e omŭ prevĕḍĕtorŭ. Décă va da republicanilorŭ degetulŭ, ei îi vorŭ cere brațulŭ întregŭ, de aceea josŭ cu republicanii, josŭ cu parlamentarismulŭ, care promovéză numai scopurile lorŭ. Unŭ servitorŭ credinciosŭ alŭ împĕratului nu póte lucra altfelŭ. Cu socialiștii o póte isprăvi mai ușorŭ, décă le dă de lucru; republicanii însĕ nu se satură decâtŭ numai înghițindŭ tronurĭ și Bismark, care însuși a dărîmatŭ câteva, scie ce va se ḍică acésta.

## Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

**Berlin**, 13 Maiŭ. — Parlamentulŭ Germaniei la a treia citire a primitŭ nemodificată legea în contra socialiștilorŭ.

„Gazeta Crucii“ anunciă că împĕratulŭ Germaniei a aprobatŭ otărîrea principelui de Bismark de a nu mai face parte din ministeriulŭ Prusiei.

Impĕratulŭ a asistatŭ la alergarea de cai de la Charlottenburg.

**Paris**, 13 Maiŭ. — Tractatulŭ de pace între China și Francia s'a subscrisŭ erĭ. China recunósce protectoratulŭ Franciei asupra Annamului și Tonkingului. Provinciele Kilangsi, Quangtung și Iunna trebue se fiĕ deschise pentru comerciulŭ generalŭ. China retrage trupele séle din Tonking și nu plătesce nicĭ unŭ felŭ de despăgubirĭ de resbelŭ.

**Bucurescĭ**, 13 Maiŭ. — In urma unorŭ interpelațiunĭ asupra celorŭ petrecute, Sâmbĕtă nóptea, adunarea deputaților a declaratŭ a fi mulțumită cu atitudinea guvernului.

Guvernulŭ în respunsulŭ sĕu a accentuatŭ, că în totdéuna se va silí a mănținea ordinea și liniscea în țĕră. —

## Revista evenemintelorŭ politice.

Se vorbesce că opozițiunea din Camera magnaților din Pesta va combate proiectulŭ de lege, privitorŭ la construirea palatului parlamentului ungurescŭ. Membrii opozițiunii punŭ totulŭ în mișcare pentru doborîrea proiectului și se afirmă că s'ar fi adresatŭ chiarŭ și cătră aristocrații austriacĭ, care au dreptulŭ de votŭ la aducerea legilorŭ maghiare, ca sĕ participe la desbatere și se voteze în contra proiectului. Guvernulŭ încă a luatŭ mĕsurĭ spre așĭ asigura reușita și se crede că de astă dată clerulŭ superiorŭ va votá cu guvernulŭ.

In cercurile parlamentare se vorbesce că vice-președintelui Camerii, d-lui Paulŭ Szontagh i s'ar fi acordat titlulŭ de consiliarŭ intimŭ.

Guvernulŭ din Belgradŭ dorindŭ cá încă înaintea deschiderii Scupcinii se numéscă unŭ titularŭ la scaunulŭ vacantŭ episcopescŭ din Niș, a începutŭ negociărĭ cu episcopulŭ destituitŭ și fostulŭ administratorŭ alŭ Mitropoliei, S. S. părintele Moisije. S. S. pune următórele condițiunĭ: 1). Admiterea legilorŭ referitóre la tacsele bisericescĭ; 2). Abrogarea articolului 8 din legea, care, în cause de cercetărĭ disciplinare subordonéză preoțimea jurisdicțiunii ministeriului de culte. 3). Incuviințarea unei pensiunĭ pentru ex-mitropolitulŭ Mihailŭ și pentru toțĭ episcopii destituițĭ; 4). Invoirea ex-mitropolitului Mihailŭ și înlăturarea piedecilorŭ canonice esistente ca se pótă ocupa scaunulŭ episcopescŭ din Niș.

Guvernulŭ voiesce a admite punctele 1, 2, și 3, éră în privința puuctului 4 se va pronunciá mai târḍiu. S. S. părintele Moisije declară însĕ ca numai dupĕ deplina soluțiune a cestiunilorŭ bisericescĭ póte sĕ priméscă scaunulŭ episcopescŭ; altfelŭ ar fi declaratŭ din partea sinodului ca șismaticŭ.

## Felicitărĭ la adresa nóstră.

Adămușŭ 28 Aprilie,

»Gazeta« meritá a ocupa primulŭ locŭ de onóre în ḍiaristica română pentru zelulŭ și energia ce desvóltă întru apĕrarea causei naționale în aceste timpurĭ critice și meritá a fi îmbrățișată și sprijinită de publiculŭ românŭ câtŭ numai sĕ póte.

Dorindu-vĕ succesŭ fericitŭ întru continuarea naționalului ḍiarŭ cuotidianŭ spre binele și folosulŭ poporului românŭ, vĕ salutŭ cu distinsă onóre și cordială strîngere de mână.

**Ioane B. Copăceanu, preotŭ.**

De lângă castelulŭ lui P. Rareșŭ, Aprilie 1884.

In ajunulŭ ḍilei 3 (15) Maiŭ, vin a 'mi esprima simțĕmintele mele fațā cu iubitulŭ redactorŭ alŭ celui mai vechiu și alu celui dintêiŭ ḍiarŭ românŭ cotidianŭ în Transilvania și Ungaria și ḍicu:

»Gratulor laetorque, tum invicta fortitudine defendendi nostra quotidie jura tum etiam sperata imo secura tua nationisque romanae victoria.

Perge igitur, ut agis, nomenpue tuum commenda imortalitati! Fiat calamus tuus omnium armis potentior! Multos annos!*)

**Curialistus.**

Mulțămindŭ din totŭ sufletulŭ pentru aceste încuragiătóre dovedĭ de simpatiă, dorimŭ ca urările, ce ni se facŭ sĕ fiĕ făcute într'unŭ céŭs bunŭ!

## Cronica ḍilei.

Părechea princiară de corónă a mai primitŭ din partea sultanului ca darŭ, pe lângă cei doi cai arabĭ, 14 lăḍĭ cu covóre și arme prețióse, precum și alte lucrurĭ de valóre. Acestŭ dar a fostŭ dusŭ de capulŭ statului majorŭ generalŭ Tewfic bey.

*

Impĕrătésa Rusiei va pleca în Germania la Rumpenheim, ca sĕ asiste la cununia verișórei sale prințesa Elisaveta de Hessa cu prințulŭ moștenitorŭ de Anhalt, ce se va celebra la 25 Maiŭ.

*

Deputații vienesĭ Reschauer și Schönerer s'au duelatŭ la 9 Maiŭ, într'o pădurice aprópe de Pojunŭ, cu pistolulŭ. Motivulŭ a fostŭ insulta. Câte-va glónțe date 'n vêntŭ i-au satisfăcutŭ și s'au întorsŭ téfărĭ precum plecaseră:

*

M. S. monarchulŭ va asista la manevrele ce se vorŭ ține dela 25 Augustŭ până la 4 Septemvre între Timișóra, Lipova și Aradŭ. La 29 séu 31 Augustŭ va visita și Timișóra.

*

---

*) Ți gratulezŭ și mĕ bucurŭ, atâtŭ pentru că aperi în tóte ḍilele cu o tărie neînvinsă drepturile nóstre, câtŭ și pentru că isbânda ta sperată, ba chiar sigură e și a națiunii române.

Mergi înainte, precum lucrezi, și numele tĕu fă 'lŭ nemuritorŭ! Fie condeiulŭ tĕu mai puternicŭ ca armele tuturora! La mulțĭ anĭ! **Curialistulŭ.**

Oposițiunea moderată a parlamentului ungurescŭ se pregătesce sĕ însceneze în camera magnaților o acțiune asemenea celei în cestiunea legii căsătoriei mixte.

*

La Cerea, în Italia, s'au isbitŭ două trenurĭ din causa negligenții unui macagiu. S'au rănitŭ 31 de persóne.

*

Sinodulŭ eparchialŭ din Aradŭ 'și-a terminatŭ sesiunea din anulŭ acesta, Dumineca la 22 Aprile. Cu totulŭ s'au ținutŭ 11 ședințe, resolvândŭ tóte actele ce i s'au presentatŭ.

*

Unŭ numĕrŭ de 81 comune grănițăresci au petiționatŭ a treia óră la guvernulŭ țĕrii, ca sĕ le permită a înființa din averea lorŭ unŭ gimnasiu românŭ în Caransebeșŭ.

*

„Biserica și Scóla« din Aradŭ spune că în comuna Bistra, organele polițienescĭ d'acolo au arestatŭ pentru o nópte pe trei indivizĭ între carí și unŭ preotŭ românŭ, pentrucă au îndemnatŭ pe alegĕtorii românĭ sĕ fie pasivĭ față cu alegerile viitóre (?) Acésta, după ziarele ungurescĭ, însemnéză libertate.

*

Ni se scrie din Buzĕu că materialulŭ redutelorŭ făcute cu marĭ cheltuelĭ acum șese anĭ la pasurile Buzĕu și Crasna, organele competente arŭ voi sĕ-lŭ pună în vêndzare prin licitațiune. Motivulŭ acestei vêndărĭ arŭ fi că în mare parte redutele s'au stricatŭ de tempestățĭ. Dămŭ acéstă scire sub tótă reserva și întrebămŭ décă e posibilŭ sĕ stea bine finanțele nóstre, când se dă nouĕ și se ia douĕ?

*

Din Poiana Sărată ne anunță unulŭ din abonații nostri, că în munții d'acolo, și anume pe valea Oituzului s'a găsitŭ păcură și céră de pământŭ. O societate pe acțiunĭ din Viena, în frunte cu banca «Länderbank,» s'a constituitŭ în societate de esploatare sub firma înregistrată: »Societatea de petroleu din Trei Scaune« și a începutŭ cu tótă seriositatea sondările, deschizêndŭ până acumŭ, la o adâncime de 70 metri, 16 puțurĭ. Săpăturile mai adêncĭ a trebuitŭ sĕ le întrerupă din causa enormei evaporărĭ a gazuluĭ. Societatea a comandatŭ pentru sondărĭ mai multe mașinĭ cu aburĭ și sfredele, sistemŭ americanŭ. După câtŭ ni se spune, conducĕtorulŭ lucrărilorŭ e d. Ascher, unŭ bărbatŭ forte specialŭ.

*

Se vorbesce că guvernulŭ românŭ ar dori sĕ rĕscumpere și linia ferată Ițcanĭ-Romanŭ. Sĕvêrșită acéstă cumperare, întréga rețea de căi ferate, din România ar veni în proprietatea statului românŭ.

*

Aflămŭ că secția din Brăila, a Societății »Carpații" va aranja în acelŭ orașŭ o petrecere națională în amintirea zilii de 3 (15) Maiŭ.

---

### Adunarea alegătorilorŭ români Seini.

(Telegramă particulară.)

Conferința de azi 12 l. c. a fost cercetată peste așteptare. Solidaritatea s'a primitŭ cu entusiasmŭ. S'a datŭ votŭ de încredere „Gazetei Transilvaniei," „Observatoriului" și „Luminătoriului."

Marcu.

---

Șimlĕulŭ-Silvaniei, 10 Maiŭ.

*Domnule Redactorŭ!*

Am onóre a vĕ aduce la cunostință, că la conferința alegătorilorŭ românĭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Șimlĕului-Silvaniei ținută la 4 Maiu a. c. au participatŭ peste 300 alegĕtori români. După-ce s'a declaratŭ cu votŭ unanimŭ că partida națională română din acestŭ cercŭ electoralŭ se constitue față cu viitorulŭ periodŭ electoralŭ parlamentarŭ pe basa programei naționale române din Transilvania și Ungaria, statorită în conferința generală a alegĕtorilorŭ românĭ ținută în Sibiu la 12—14 Maiŭ 1881, s'aŭ alesŭ cu aclamațiune de delegațĭ ai cercului electoralŭ Șimlĕulŭ-Silvaniei pentru conferința generală a alegĕtorilorŭ românĭ ce se va ține în Sibiiu, d-nii Hieronimu G. Baritiu, funcționarŭ la institutulŭ »Albina« din Sibiiu, și Simeonŭ Orosŭ, advocatŭ în Șimlĕŭ; ér' de suplențĭ Andreiu Cosma, advocatŭ în Tașnadŭ și George Podina, preotŭ în Portiu. —

| | |
|---|---|
| Alimpiu Barbolovicin, vicarŭ. | Simeonŭ Orosŭ, |
| președintele conferinței. | președintele clubului. |

---

### Cravalulŭ din Bucurescĭ.

Unŭ amicŭ alŭ nostru, sosindŭ astăzi din Bucurescĭ, ne spune c'a asistatŭ Sâmbătă séra la întrunirea politică a partidei liberale-conservătóre, ținută în sala Bossel, în cestiunea situațiuneĭ interne a RomânieĬ. Intrunirea, după spusa amicului nostru, a fostŭ fórte cercetată, și au vorbitŭ între alții generalulŭ Florescu, Blarĕmberg și Vernescu. Mai cu sémă acestŭ oratorŭ din urmă a espusŭ sarcinile, carĭ s'arŭ impune din nou cetățenilorŭ prin sporirea impositelorŭ.

Neapăratŭ, spiritele la cele espuse s'au agitatŭ și ș'au manifestatŭ o mare nedumerire. Mai mulțĭ asistenți, zice amiculŭ nostru, proiectaseră o demonstrațiune pe strade, și precum ne comunică telegrama nóstră deja publicată, acésta s'a și făcutŭ. Poliția, avêndŭ cunoscințe de mai nainte, luase din vreme mĕsurile cuvenite d'a împedeca orĭ ce manifestație sgomotósă pe strade. Astfelŭ, după ridicarea ședinții, pe la ora 12 din nópte, mai mulțĭ asistențĭ părăsindŭ sala au aprinsŭ torțe și s'au pusŭ în fruntea unei numeróse mulțimĭ, cu scopŭ d'a merge pe calea Victoriei spre palatulŭ domnescŭ, unde sĕ însceneze demonstrațiunea. Agenții poliției, postațĭ de mai nainte în dosulŭ Teatrului Naționalŭ, s'au repezitŭ și smucindŭ torțele, s'a născutŭ o regretabilă învălmășală. In timpulŭ acesta a intervenitŭ, după cum ne spune și telegrama nóstră de eri, miliția și a trasŭ unŭ cordonŭ pe dinaintea cafenelii Fialcovski, stradelorŭ Victoria și Regală, închizêndŭ cu desăvérșire trecătorile spre palatŭ. Mulțimea, voindŭ de mai de multe orĭ a sparge cordonulŭ, a fostŭ de atâtea orĭ respinsă. Acéstă învălmășală a ținutŭ până apróре de 2 óre după miezulŭ nopții. Décă au fostŭ orĭ nu rănițĭ, asta n'amŭ putut'o afla până acum.

La órele 2 nóptea, ordinea a fostŭ restabilită. La acésta, ne-a asiguratŭ amiculŭ nostru, au contribuitŭ forte multŭ măturătorii stradelorŭ, carĭ, fiindŭ înspre ziua Duminecii, veniseră în mare numĕrŭ și astfelŭ ridicândŭ norĭ de pulbere în vĕzduhŭ, au făcutŭ sĕ nu se mai vézâ unulŭ pe altulŭ și sĕ fŭgă de dinaintea víscolului de prafŭ, care ii înăbușa cu desăvêrșire.

Sosindu-ne ziarele din Bucurescĭ, nu vomŭ întârzia a da amĕnunte esacte în privința acestui incidentŭ.

---

## Resultatele maghiarisării.

Revenindŭ asupra comediei înscenate în modŭ atâtŭ de comicŭ și sgomotosŭ de domnii deputațĭ Ugron și Dobransky în ședința camerii din Pesta de la 10 Maiŭ, punemŭ și noi în vederea cetitorilorŭ cele petrecute cu acea ocasiune.

Petru Dobransky, e de origine Slovacŭ din comitatulŭ Sabolcĭ în Ungaria și e în d'apróре înruditŭ cu fostulŭ consiliarŭ intimŭ alŭ curții imperiale din Viena, Adolf Dobrzansky, cunoscutŭ din procesulŭ de la Lemberg pentru uneltirĭ rusescĭ în Galiția.

In timpulŭ cândŭ se trata acelŭ procesŭ, marele patriotŭ maghiarŭ, slovaculŭ Dobransky, a găsitŭ cu cale de-a și renega în plină ședință a camerii, legăturile sele familiare cu acusatulŭ consilierŭ Dobrzansky.

Deputatulŭ Dobransky s'a folositŭ de nenorocirea unchiu-sĕu, numai pentru așĭ pute manifesta înmaculata sa origine maghiară. Elŭ era omŭ practicŭ, cum se numescŭ astăzĭ ómenii vicleni, și făcea acea manifestațiune maghiară în scopŭ de a fi și maĭ plăcutŭ la alegĕtorii sĕi Secui din Transilvania și de a-șĭ asigura și mai multŭ protecțiunea administrațiunei guvernului d-lui Tisza.

D. Dobransky, afară de deputăție, mai ocupă și catedra de economie națională la Politechniculŭ din Pesta, și meritulŭ celŭ mai mare alŭ lui este de-a fi unŭ înverșunatŭ renegatŭ și unŭ înfocatŭ propăgătorŭ alŭ maghiarisării naționalităților.

Resplata acestorŭ merite însĕ n'a întârziatŭ.

Domna Olga Dobransky, nepóta acusatului pentru crima înaltei trădărĭ, Adolf Dobrzansky, din Lemberg, a sfâșiatŭ masca de pe obrazulŭ falsului nepotŭ alŭ lui Atila și a predatŭ d-lui Ugron corespondența familiară urmată între dênsa și vêrulŭ ei, între anii de la 1863—1879. In scrisórea prin care transmite d-lui Ugron numita corespondență, domna Olga zice următórele:

„Petru Dobransky, n'a fostŭ impinsŭ de vre unŭ nobilŭ sêmțimêntŭ ca sĕ se sacrifice pentru binele și interesele sdravănului poporŭ Sĕcuiescŭ. Elŭ numai d'aceea a stăruitŭ a fi alesŭ ca representantŭ alŭ Sĕcuilorŭ, pentru ca se-șĭ pótă spori venitulŭ anualŭ încă cu câte-va mii de florinĭ.«

»Unŭ omŭ care mai erĭ era opoziționalŭ și astăzi e guvernamentalŭ numai pentru a dobândi unŭ mandatŭ; unŭ omŭ, care în timpulŭ cândŭ era avisatŭ la ajutorulŭ familiei Dobrzansky, declara publicŭ ca e în de apróре înruditŭ cu acea familiă; unŭ omŭ care dorindŭ a se căsători c'o fată bogată, care în preocupațiunea sa cerêndu-i diploma de nobilŭ, s'a raportatŭ la rudele sale aristocrate din Polonia zicândŭ, că deosebirea între Dobrzansky și Dobransky e numai în pronunciarea maghiară sĕu polonesă; și acestŭ omŭ, cu unŭ trecutŭ atâtŭ de pĕtatŭ, cutéză a protesta cu mâhnire în ședință publică a camerii in contra nevinovatelorŭ litere **„rz"**. Ticălosulŭ!«

»Primesce aceste hârtii galbine. Arată-le Sĕcuilorŭ și spune-le că unŭ asemenea omŭ pentru interesele lui materiale în totŭ deauna e gata a-șĭ renegá legea, credința, patria și națiunea.«

Din scrisorile schimbate între deputatulŭ Dobransky și domna Olga se vede dér, că neofitulŭ maghiarŭ basându-se pe influința unchiu-sĕu Adolf Dobrzansky din Lemberg stăruia pentru dobândirea unui postŭ însemnatŭ în Rusia:

„Eu credŭ, zice Dobransky către d-na Olga, că nenea A. multŭ póte face prin înfluența de care se bucură; dér óre va face ceva?«

„Scrisórea ta și întâlnirea mea apropiată cu nenea A. mĕ va lumina în acéstă privință... Te rogŭ trimite-mĭ pe lângă scrisórea ta și scrisórea ce zicĭ că ți-a scris'o neneo A..."

Domna Olga s'a grăbitŭ a-i trimite acea scrisóre, care, fiindŭ fórte importantă, o lăsămŭ sĕ urmeze aci.

»Pentru Petru ar fi nimeritŭ, zice Adolf Dobrzansky, de a veni la mine în timpulŭ vacanțelorŭ în luna lu Iuliu și Augustŭ, cândŭ e aicĭ și ginerele meu, Antonŭ

---

# FOILETONŬ.

### Satulŭ cu comorile.

Novelă poporală.

(Urmare.)

Cestŭ din urmă însĕ nu primì, sub cuvêntŭ că este socrulŭ lui Alexandru și că nu e bine a se alege doi membri dintr'una și aceíașĭ familiă. Astfelŭ în loculŭ lui se alese Vasilie Bradu, unŭ omŭ tăcutŭ, muncitorŭ și cu minte.

Sfêrșindu-se alegerea, Buturugă vedea totŭ stele verzĭ înaintea ochilorŭ. Elŭ totŭ mai avea nădejde că și Alexandru se va mulțămi de deregĕtoria. Dar se înșelà. Alexandru mulțămì sătenilorŭ pentru încrederea pusă într'ênsulŭ și recomandà de învĕțătorŭ pe iubitulŭ sĕu Bucurŭ, care și fù alesŭ în locu-i.

Buturugă se duse a casă ca și opăritŭ. Aicĭ îșĭ résuflà mânia mai ântâiŭ asupra pisicei, care îi venise înainte cu lingușirĭ; după aceea asupra cățĕlușului, care voia sĕ-i sară prietinesce pe genunchĭ; apoi asupra slujnicei, care nu-lŭ înțelese îndată, cândŭ îi ceru unŭ păharŭ de rachiu; pe urmă asupra femeii sale, care ținea, că Bradu este omŭ de trébă.

22. Staululŭ comunalŭ trebue măturatŭ.

»Dómne, Dómne!« strigá Buturugă și se scărpina în capŭ, cândŭ îșĭ aducea aminte ce a ajunsŭ Alexandru în comună. Totușĭ după ce se mai rĕsgândì, d'odată ca sâgĕta se duce dreptŭ la Alexandru acasă, îlŭ îmbrățișĕză, ca pe unŭ tovarășŭ vechiŭ, îi gratulà din tótă inima și-i zice, că d'aci înainte sĕ fiă prietinii cei mai bunĭ și sĕ trăéscă amêndoi ca nisce frațĭ.

Irina se mirà de prietinia grăbită a cârciumarului, și după ce acesta se depărtà zise către bărbatulŭ sĕu: »Alexandre, Alexandre, mai bine era decă n'ai fi primitŭ deregĕtoria de juratŭ! Buturugă nu este cu inimă curată. Elŭ îți va săpa grópa și te va face sĕ cazĭ în ea. Alexandre dragă, ferește-te de Buturugă!«

Alexandru sărutà fruntea înnorată a Irinei și zise: »Buturugă nu e cine scie ce lupŭ turbatŭ. Vĕdŭ bine că este numai o mâță fricósă, lingușitóre, care pândește într'ascunsŭ, dar îi voiŭ ciontá eu ghiarele!«

Adunêndu-se într'aceea deregătoria pentru ântâia dată, Bradu și Alexandru cerură înainte de tóte protocólele și socotelile comunalĭ. Aicĭ tóte se găsiră în nerênduéla cea mai mare.

Multe lucrurĭ nu erau de locŭ petrecute în protocolŭ. Comuna erá datóre cam la șépte mii de fiorinĭ. Aprópe jumĕtate din aceștia erá datóre cârciumarului Buturugă, căruia i se plătia douĕspredece la sută, pe cândŭ elŭ luase împrumutŭ numai cu șepte-optŭ. Intre cheltuelile satului erau trecute totŭ felulŭ de spese de ale diregĕtorilorŭ de mai nainte; de pildă, pentru că s'au dusŭ, cine scie până unde, ca sĕ se uite la ceva, despăgubirĭ pentru cine scie ce lucrurĭ de nimicŭ, și alte socotelĭ deosebite nu se alăturaseră nicăirĭ, ci erau totŭ sume rotunde, adecă fiorinĭ întregĭ. Totŭ așa era și cu venitele spitalului comunalŭ, și cu ale fondului seracilorŭ. Cu averea vĕduvelorŭ și a orfanilorŭ încă nu stá lucrulŭ mai bine. Din pădure, în conțelegere cu pădurarulŭ, se tăiau și se vindeau lemne în folosulŭ comunei, fără sĕ se scie unde au întratŭ banii.

Va se zică, averea comunală se chivernisise rĕu. socotelile se purtaseră rĕu. De altă parte se vedea curatŭ că diregătorii nu-șĭ pré uitaseră de sine. Ce e mai multŭ se descoperì, că pentru unŭ prețŭ de nimica, de o mie fiorinĭ, se vênduse unŭ hotarŭ comunalŭ fórte întinsŭ. Hotarulŭ îlŭ cumpĕrase deregĕtorii, banii nu erau plătiți, interese de cincĭ anĭ ca'n palmă. Se descoperí mai departe, că încă cu unsprezece anĭ mai nainte, Buturugă înțelesŭ cu cei lalțĭ deregĕtorĭ, luase în numele comunei unŭ împrumutŭ de patru mii fiorinĭ. Ca zălogŭ erau depuse pădurile satului. Comuna plătia interesele cu tóte că banii remăseseră în mânile deregĕtorilorŭ.

Alexandru se turburà în inima sa de atâta mișeliă și zise: „Ómenii m'au alesŭ în deregĕtoria satului, dar eu găsescŭ aicĭ grajdiulŭ adecă staululŭ satuluĭ, și încă plinŭ de necurățeniă și stricăciune. Dar vomŭ curăți noi staululŭ, chiar de ar străbate mirosulŭ prin țéra întrégă. Voi, ca jurați, n'ațĭ lucratŭ pentru binele comunei, din contră, l'ațĭ călcatŭ în picióre. Voi, părinții vĕduvelorŭ și orfanilorŭ, ațĭ furatŭ dela copiiĭ voștri, ér sĕrmanilorŭ le-ațĭ aruncatŭ pâne mucezită, pe cândŭ voi ațĭ întins mese cu felŭ de felŭ de mâncărĭ și bĕuturĭ. Pe acela, care lipsitŭ fiindŭ, a furatŭ de pe câmpŭ o mână de fasole, l'ațĭ aruncatŭ în temniță; vouĕ însĕ, din baniĭ furațĭ de la comună, moi perinĭ v'ațĭ pregătitŭ. Voi, viperilorŭ, carĭ vorbițĭ totŭ de dreptate, vĕ înbuibațĭ în nedreptățĭ; voi carĭ totŭ de-una avețĭ în gură vorbe sfinte și 'n pieptŭ pe diavolulŭ — mĕ jurŭ, că vețĭ seceră ceea ce ațĭ sĕmĕnatŭ: pentru îngâmfare sĕrăciă; pentru hoțiă spânzurătórea! —

Auzindŭ Buturugă acestea, tremurá ca varga de frică. Elŭ aruncà totă vina asupra soțilorŭ sĕi de mai

. . . consilierŭ intimŭ alŭ imperiului rusŭ, de la care póte lua informaţiunile necesare în privinţa Rusiei.

„Rusia e mai înaintată în cultură de câtŭ Ungaria şi unŭ profesorŭ, orĭ-câtŭ de destinsŭ ar fi la vre-o Universitate din Ungaria, nu sciu décă în Rusia ar puté îndeplini totŭ cu acelaşĭ succesŭ sarcina de profesorŭ universitarŭ. . .

»Convorbindŭ dér cu ginerele mĕu, tóte acestea, uşorŭ le va înţelege Petru. Cu tóte acestea însĕ póte sĕ-şĭ încerce noroculŭ. Rusia e mare, póte sĕ-şĭ asigure o esistenţă, numai omŭ se fie. Salută pe fraţii noştri slavĭ şi adu-ţi a minte în totdeauna de unchiulŭ tĕu, care te iubesce. A. Dobrzansky.“

La 10 Maiŭ comedia demascării şi-a ajunsŭ culmea cândŭ d. Ugron Gábor desvoltându-şĭ în Camera din Pesta interpelarea făcută pentru ingerinţele administraţiunei în judeţulŭ Gurghiu, a cetitŭ hârtiile primite de la dómna Olga şi-a demascatŭ pe falsulŭ patriotŭ maghiarŭ Dobransky.

„Domnilorŭ! a disŭ d. Ugron, Mi-am ţinutŭ de datoria mea patriotică de a-mĭ pune candidatura chiar cu pericolulŭ vieţei mele în acelŭ cercŭ alŭ cărui representantŭ este d. Dobransky. O facŭ acésta pentru motivulŭ, că d. Dobransky, deşi a tăgăduitŭ, aicĭ în Cameră, înrudirea sa cu Adolf Dobrzansky, cunoscutŭ din procesulŭ de înaltă trădare de la Lemberg, totuşĭ, eu potŭ dovedi cu scrisorile lui, că a statŭ chiar în legăturĭ intime cu acusatulŭ Dobrzansky, care a stăruitŭ a-i procura unŭ postŭ în Rusia.

»Domnilorŭ! termină dicândŭ d. Ugron. Aruncaţi o privire pe cartă şi veţĭ vede, că Gurghiulŭ e unulŭ din cele mai espuse ţinuturĭ ale ţĕriĭ. Cazaculŭ, încălecândŭ la miedulŭ nopţii, în revĕrsatulŭ dilei e acolo. Eu ca Sĕcuiu şi ca patriotŭ cerŭ sĕ fie înlăturatŭ din acelŭ judeţŭ, acelŭ omŭ care umblă după funcţiunĭ în Rusia. (Aprobărĭ sgomotóse. Strigăte: Mişelie!)

D. Petru Dobransky, luândŭ cuvêntulŭ în cestiune personală, protestéză în contra modului de a descoperí în publicitate afacerĭ familiare şi e gata a probá cu documente, că e de origine din Comitatulŭ Sabolcĭ, în Ungaria. Faptele sale, dice d-sa, au probatŭ în deajunsŭ câtŭ de mare Ungurŭ este şi se raportéză la lucrările sale literare, prin care a doveditŭ că e unŭ aprigŭ şi pasionatŭ luptătorŭ în contra atăcătorilorŭ naţiunei maghiare.

D. Ugron, reluândŭ cuvêntulŭ, dice, ca lucrulŭ e simplu: sĕ spue d. Dobransky décă a scrisŭ, séu nu acele scrisorĭ?

După mai multe cuvinte, nu prĕ parlamentare, schimbate între Ugron şi Dobransky, se nasce unŭ sgomotŭ înfricoşatŭ, pe care numai cu anevoie l'a pututŭ potolí preşedintele.

D. Ugron cere ca Camera sĕ numéscă unŭ tribunalŭ de arbitrii pentru constatarea autenticităţii scrisorilorŭ.

D. Tisza declară, că acésta nu aparţine Camerii.

Deputatulŭ Hoitsy strigă: »Nu tolerămŭ aicĭ în mijloculŭ nostru muscalŭ.«

D. prim-ministru declară din nou că afacerea nu se póte discutá în cameră, şi că deputatulŭ acusatŭ va sci sĕ se justifice afară din cameră.

Şedinţa Camerei apoi s'a rădicatŭ şi d. Dobransky a rĕmasŭ ca opăritŭ.

La acestea mai înregistrămŭ că alaltă séră deputatulŭ Dobransky a adresatŭ o scrisóre d-lui Ugron, în care cere numirea unui tribunalŭ de arbitrii ca sĕ judece, décă procedura sa e patriotică séu nu. In scrisórea sa totodată îşĭ esprimă d. Dobransky speranţă de a putea constata înaintea arbitrilorŭ, că acestŭ atentatŭ la onórea lui nu e alt-ceva, decâtŭ o infamă rĕsbunare femeiéscă. Décă scrisorile sunt autentice séu nu, d. Dobransky n'amintesce nimicŭ.

D. Ugron rĕspunde în diarulŭ »Egyetértés« în următorulŭ modŭ la adresa d-lui Dobransky:

»Patriotismulŭ meu mĕ opresce de a veni în atingere cu d. Dobransky. Décă vr'unŭ deputatŭ séu profesorŭ dela Politechnicŭ va primi a representa pe d. Dobransky, atunci primescŭ şi eu numirea unui tribunalŭ de arbitri, care sĕ judece asupra autenticităţii scrisorilorŭ. Deórece însă cestiunea nu póte fi alta decâtŭ numai intrebarea, décă scrisorile cetite sunt în adevĕrŭ scrise séu nu de d. Dobransky, depunŭ în mânile baronului Splenyi scrisórea sa ce mi-a adresat'o acum în urmă, pentru a se compara cu scrisorile în cestiune.«

---

## Regulamentŭ pentru esamenulŭ de maturitate.

*(Bacalaureatŭ).*

(urmare.)

§. 8. Esamenele scripturistice se ţinŭ la ginmnasii în cincĭ dile una după alta, la scólele reale în patru dile, înainte de amédĭ. Pentru fiecare lucrare se ficséză unŭ timpŭ de cincĭ ore fără întrerupere. Trecândŭ acestŭ timpŭ, fiecare scolarŭ are sĕ predea lucrarea, chiar şi décă ar fi neterminată. (Décă lucrarea constă dintr'unŭ tecstŭ dictatŭ, timpulŭ întrebuinţatŭ pentru dictare nu se socotesce la cele cincĭ ore destinate pentru lucrare).

La esamenile scripturistice din limbĭ este admisă întrebuinţarea dicţionarului respectivŭ, la cele din matematică este permisă tabla logaritmelorŭ. Altŭ mijlocŭ de ajutorŭ nu este permisŭ a se întrebuinţá la esamenele scripturistice.

§. 9. Intr'o sală nu potŭ face esamenele scripturistice mai multŭ de 15 scolarĭ deodată.

Unde numĕrulŭ scolarilorŭ, carĭ se anunţă, trece cifra de 15, directorulŭ va îngrijí, ca scolarii de esaminatŭ sĕ fie puşĭ în sale (odăi) deosebite.

§. 10. In dilele de esamene scripturistice apare directorulŭ cu profesorii esaminătorĭ în sala de lucru, deschide plicurile, carĭ conţinŭ tema pentru lucrarea destinată pe diua aceea şi o dă profesorului respectivŭ spre a o cetí, şi fiecare scolarŭ şi-o copiază. După acésta se retragŭ scolarii, carĭ au sĕ lucreze sub priveghere, în sala destinată pentru dênşii. In fie-care sală remâne unŭ profesorŭ spre a supraveghia şi a purtá unŭ protocolŭ esactŭ despre cele ce se întêmplă.

In acestŭ protocolŭ are a se induce timpulŭ esamenului scripturisticŭ, tema acestuia, lista nominală a scolarilorŭ, carĭ lucréză în sală, timpulŭ, cândŭ se predau lucrările, şi alte observărĭ ce merită atenţiune, precum şi lista nominală a profesorilorŭ, carĭ supraveghiază, şi ordinea schimbării lorŭ.

§. 11. Pentru schimbarea totŭ la o oră a profesorilorŭ supraveghiătorĭ, îngrijesce directorulŭ, care fixéză prealabilŭ lista nominală şi o afişéză

§. 12. Décă profesorulŭ supraveghiătorŭ prinde pe scolarŭ séu întrebuinţândŭ unŭ mijlocŭ neertatŭ séu făcêndŭ altŭ lucru, atuncĭ îi interdice de a continuá esamenulŭ din acestŭ obiectŭ şi-lŭ depărtéză din sală, ér ă casulŭ îlŭ petrece în protocolŭ. Unui astfelŭ de scolarŭ îi póte da directorulŭ, ascultândŭ pe profesorulŭ din studiulŭ respectivŭ, sĕ lucreze o nouă temă, ce se încuviinţéză de directorulŭ supremŭ districtualŭ séu de substitutulŭ acestuia, respective de preşedintele (comisariulŭ) denumitŭ de autoritatea supremă confesională.

Décă scolarulŭ calcă acéstă interdicţiune şi de a doua óră, va fi definitivŭ eschisŭ de directorŭ dela esamenele de estŭ timpŭ.

La începutulŭ esamenelorŭ directorulŭ face seriosŭ atenţĭ pe scolarĭ la acéstă interdicţiune (§. 10).

§. 13. Scolarulŭ, care şi-a terminatŭ lucrarea, o predă purisată pe o cólă întregă, dimpreună cu conceptulŭ, profesorului supraveghiătorŭ, apoi are a se depărta din institutŭ.

§. 14. Protocolulŭ compusŭ de profesorii supraveghiătorĭ îlŭ închee directorulŭ după terminarea esamenelorŭ scripturistice cu subscrierea sa şi-lŭ pune la actele esamenelorŭ.

§. 15. Lucrările scripturistice de esamenŭ le revede şi le corege profesorulŭ specialistŭ respectivŭ. Elŭ scrie dedesuptulŭ (la sfêrşitulŭ) lucrării o părere (judecată) motivată asupra întregei lucrărĭ şi clasificaţiunea corĕspundĕtóre. Pentru însemnarea clasificaţiunii au a se întrebuinţa numai terminii: **fórte bine, bine, suficientŭ şi nesuficientŭ.**

După esaminarea lucrărilorŭ conchiamă directorulŭ pe profesorii esaminătorĭ la o conferinţă, pentru ca sĕ se informeze reciprocŭ despre tóte lucrările. In acéstă conferinţă profesorii specialiştĭ raportéză despre resultatulŭ lucrărilorŭ scripturistice şi inducŭ clasificaţiunea în conspectul tabelarŭ, însĕ nu aducŭ nicĭ-unŭ conclusŭ relativŭ la admiterea la esamenulŭ oralŭ. Acestŭ conclusŭ este reservatŭ conferinţeĭ întregei comisiunĭ esaminătóre. (v. § 15.)

Directorulŭ trimete protocolulŭ acestei conferinţe împreună cu tóte lucrările scripturistice şi cu conspectulŭ tabelarŭ până la 1-iŭ Iuniu preşedintelui comisiunii esaminătóre. Preşedintele comisiunii esaminătóre dela institutele confesionale îngrijesce, ca comisariulŭ guvernuluĭ înainte de esamenele orale sĕ pótă revedea lucrările scripturistice şi tóte actele relative la esamenŭ.

§. 16. Esamenelorŭ orale premerge o conferinţă, în care presidéză directorulŭ supremŭ alŭ cercului şcolarŭ séu substitutulŭ sĕu, respective persóna numitŭ din partea autorităţii supreme confesionale.

Aceştă conferinţă: a) ficséză cu maioritate de voturĭ resultatulŭ finalŭ alŭ esamenelorŭ scripturistice şi hotărĕsce, carĭ şcolari sunt a se admite la esamenele orale pe basa lucrărilorŭ scripturistice; décă preşedintele comisiunii esaminătóre nu este de acordŭ cu maioritatea comisiunii esaminătóre în privinţa clasificaţiunii vre unei lucrări scripturistice dintr'unŭ studiŭ, care nu este obiectŭ alŭ esamenului oralŭ, elŭ póte cere, ca respectivulŭ şcolarŭ sĕ fie supusŭ la esamenulŭ oralŭ din acelŭ obiectŭ; b) ea hotărĕsce, la care şcolarŭ ar fi de doritŭ unŭ esamenŭ oralŭ mai amănunţitŭ din vreunŭ obiectŭ.

Preşedintele hotărĕsce seria esamenelorŭ şi denumesce pe secretariulŭ esamenelorŭ orale.

Este de doritŭ, ca întregŭ corpulŭ profesoralŭ sĕ iea parte la această conferinţă; dreptŭ de votŭ au numai membrii comisiunii esaminătóre. La acéstă conferinţă au sĕ se ţină la dispoziţiune tóte lucrările scripturistice ale clasei a opta spre eventuală revisuire. —

§. 17. Scolarulŭ, ale cărui lucrărĭ scripturistice au tóte celŭ puţinŭ calcululŭ (nota) suficientŭ, se admite la esamenulŭ oralŭ. Şcolarulŭ, a căruĭ lucrare maghiară, séu la gimnasiŭ cea latină, la şcóla realŭ cea matematică este nesuficientă, precum şi acela, care a obţinutŭ la esamenulŭ oralŭ din douĕ obiecte ca clasificaţiune nesuficientŭ, sĕ priveşce ca cădutŭ în sensulŭ §. 27. alŭ legii şi nu póte fi admisŭ la esamenulŭ oralŭ. Acelŭ şcolarŭ, care a obţinutŭ la gimnasiu într'una din lucrările sale latine, grece şi din matematică, la şcóla reală într'una din lucrările sale germane şi francese nesuficientŭ, este a se admite, ce e dreptŭ, la esamenulŭ oralŭ, déră dacă acelŭ obiectŭ este şi obiectŭ de esamenulŭ oralŭ, atuncĭ elŭ trebue a fi esaminŭtŭ mai cu de amăruntulŭ din acelŭ obiectŭ, er' décă elŭ (obiectulŭ) nu este obiectŭ de esamenŭ, atuncĭ sĕ se facă obiectŭ de esamenulŭ oralŭ cu privire la acelŭ şcolarŭ.

§. 18. Scolarulŭ, care nu va fi admisŭ la esamenulŭ oralŭ, póte repetá totŭ esamenulŭ după unŭ anŭ (v. §. 27. alŭ legii!).

Şi 19. Durata (timpulŭ) esamenelorŭ orale are sĕ se ficseze astfelŭ, ca în fiecare dĭ sĕ vină câte 8 séu 9 óre pentru esamenŭ, în decursulŭ cărora sĕ pótă depune esamenulŭ oralŭ 10 séu 12 şcolarĭ.

§. 20. La esamenulŭ oralŭ nici-unŭ şcolarŭ nu póte aduce nicĭ o carte de ori ce cuprinsŭ ar fi ea.

§. 21. Esamenulŭ oralŭ din obiectele mai josŭ numite are de scopŭ numai de a eruá, întru câtŭ sunt şcolarii familiarisaţĭ cu disciplinele principale ale materialului planului de învĕţământŭ, şi întrŭ câtŭ înţelegŭ ei necsulŭ dintre acelea. Din limbi şi literaturĭ se cere, ca şcolarii pe basa lecturei sĕ cunóscă opurile autorilorŭ tractaţĭ în şcolele medii. (va urma.)

---

## Diverse.

**Viţelŭ monstru.** — Unuiŭ locuitoriŭ din comuna Intorsura-Buzĕului i-a fĕtatŭ o vacă în 27 l. c. unŭ viţelŭ cu douĕ capete, legate de unŭ grumazŭ şi bine desvoltate.

Viţelulŭ s'a născutŭ mortŭ pentru că, din vacă numai după unŭ chinŭ de 5—6 dile i-a succesŭ a-lŭ scóte afară; despre vacă nu e speranţă de a trăí. Viţelulŭ se păstréză, după ce i s'au scosŭ intestinele.

**Infracţiunile în Bucuresci.** Monitorulŭ publică unŭ tablou de tóte infracţiunile cele mai de căpetenia la legea penală, comise în capitala »României, în primulŭ trimestru alŭ anului curentŭ. In acelŭ spaţiu de timpŭ s'a comisŭ 323 infracţii, dintre carĭ 256 au fostŭ descoperite în primele dile de la comiterea lorŭ, 27 descoperite mai târdiŭ şi 40 remase nedescoperite până acuma. Aceste infracţiunĭ se clasifică după natura lorŭ în modul următorŭ: 2 falşificărĭ de monedă, 3 falsurĭ în acte private. 1 tâlhărie, 4 atentate la bunele moravurĭ, 1 răpire de minorĭ, 2 violărĭ de secuestru pusŭ de autoritate, 1 violare de domiciliŭ, 264 furturĭ şi incercărĭ de furturĭ, 16 escrocherii şi în fine 29 abusurĭ de încredere.

Delicuenţii dupĕ naţionalitatea lorŭ se repartiséză astfelŭ:

Românĭ 189, Românĭ din Austro-Ungaria 13, Austriacĭ 9, Germânĭ 6, Ungurĭ 11, Grecĭ 11, Ovrei 29, Bulgarĭ 6, Sêrbĭ 2, Ruşĭ 1 şi 20 Ţiganĭ.

---

nainte şi plângêndŭ, cădù în genunchĭ înaintea lui Alexandru şi-lŭ rugà, sĕ nu-lŭ nefericéscă.

Dar încă în diua aceea Alexaudru descoperì mai marilorŭ totă starea lucrului. In comună întrase o frică mare şi o îngrijire obştéscă, pentru că nimenĭ nu credusе, ca diregĕtoria sătéscă de mai nainte sĕ facă hoţii aşa de marĭ.

Mulţĭ nu voiau sĕ crédă de locŭ, dicêndŭ că Alexandru este unŭ clevetitorŭ şi unŭ omŭ de nimicŭ, care umblă să-şĭ câştige vedă şi sĕ pună capulŭ la nisce ómenĭ nevinovaţĭ. Buturugă alergá prin satŭ în tóte părţile, cerea de la prietinii lui totŭ felulŭ de adeverinţe, ca sĕ se pótă apĕrá împotriva grelelorŭ învinuirĭ. Dar prietenii lui cei mai bunĭ dedeau din umerĭ; nu mai voiau sĕ scie nimicŭ de elŭ. Intr'aceea se şi ivì in satŭ o comisiă de cercetare. Acum se descoperiră tóte mişeliile. Buturugă fŭ prinsŭ şi dusŭ înaintea judecătoriei, ca sĕ fie judecatŭ. Din deregĕtoria satului fu datŭ josŭ şi băgatŭ în temniţă. Averea lui o luà comuna dreptŭ despăgubire pentru păgubile ce le suferise. Aşa sfêrşi carciumarulŭ sumeţŭ pentru că averea câştigată pe nedreptŭ nu e de nicĭ unŭ folosŭ, şi îngâmfarea se arétă totŭ déuna înainte de cădere.

Alexandru se denumì acum de ântâiulŭ deregĕtorŭ în comună. De alŭ treilea tovarăşŭ i se dete unŭ omŭ cinstitŭ din satŭ. Preotulŭ Iulianŭ ţinu o predică plină de învĕţătură. „Décă asupra acelorŭ întêmplărĭ înspăimântătóre, părinţii au copii de nimicŭ« dise dênsulŭ, »atuncĭ trebue sĕ bagĭ de vină numai copiilorŭ, dar tot odată încă mai multŭ şi părinţilorŭ, pentru că nu le-au datŭ crescerea cuviinciósă şi, décă într'o comună se lăţeşte neruşinarea, sĕrăcia şi pĕcatulŭ este o dovédă, cà deregĕtoria satului nu-i de nicĭ o trebă. Ea portă vina la totă nenorocirea. Dar D-deu nu lasă pe nimenĭ nepedepsitŭ.

### 23. Datoriile trebue sĕ se şté rgă.

Alexandru avea acum forte multŭ de lucru. Şi nu sciá nimenĭ de gândurĭ are elŭ. Acuşĭ mergea afară la câmpŭ, acuşĭ petrecea dile întregĭ prin pădurĭ, acuşi se ducea la oraşŭ.

»Sĕrace Alexandre,« suspiná Irina, cândŭ îi ieşia séra sĕ-lŭ întêmpine în capulŭ satului, »de ce te zorescĭ atâta, de ce te năcăjescĭ, sêrmanulŭ de tine? In sfêrşitŭ totŭ numai nemulţămire şi supĕrare vei secerá pentru tóte ostenelile tale!«

»Nemulţămirea,« rĕspunse Alexandru, »este banulŭ cu care plătesce poporulŭ mai adese-orĭ bine-facerea. Insĕ acela ce află în fruntea unei comune, trebue sĕ se gândéscă la D-deu şi la datorinţele sale, er nu la resplată şi mulţămire. Vedĭ draga mea, D-deu resplătesce în sfêrşitŭ totŭ binele întocmai cum pedepsesce şi rĕulŭ!«

Aşa grăiá Alexandru şi făcea, ce trebuia sĕ facă.

Comuna mai rĕmăsese datóre peste şése miĭ fiorinĭ, parte de pe timpulŭ rĕsboiului şi a scumpetei, parte din causa economiei rele a deregĕtoriei de mai nainte. Alexandru se gândia diua nóptea, cum s'ar putea scăpá comuna de astă sarcină, séu cum şi-ar puté-o micşora celŭ puţinŭ.

(Va urma.)

---

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

# „GAZETA TRANSILVANIEI“

*DIARŬ CUOTIDIANŬ.*

## Abonamente

se potŭ face la **1** și **15** a fie-cărei lunĭ.

| | | |
|---|---|---|
| Pentru Austro-Ungaria pe anŭ | . , . | 12 fl. v. a. |
| „ „ „ 1/2 „ | . . . | 6 „ „ |
| „ „ „ 1/4 „ | . . . | 3 „ „ |
| Se acórdă abonamente și lunare cu | . . | 1 „ „ |
| Pentru România și străinătate pe anŭ | . | 36 francĭ |
| „ „ „ „ 1/2 „ | . | 18 „ |
| „ „ „ „ 1/4 „ | . | 9 „ |

Celŭ mai ușorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea diarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârdiere.

## Tarifa anunciurilorŭ și inserțiunilorŭ.

Anunciurĭ în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6

Pentru inserțiunĭ și reclame pag. a III linia à . „ —„ 10

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

| | | |
|---|---|---|
| Pentru repețirĭ de | 3— 4 orĭ . . . . | 10% |
| „ „ „ | 5— 8 „ . . . . | 15% |
| „ „ „ | 9—11 „ . . . . | 20% |
| „ „ „ | 12—15 „ . . . . | 30% |
| „ „ „ | 16—20 „ . . . . | 40% |
| Dela 20 de repețirĭ în susŭ | . . . . . | 50% |

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe linii se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Brașovŭ 1|13 Maiŭ 1884.

*Administrațiunea Gazetei Transilvaniei.*




Tipografia Alexi Brașovŭ.